

บทเรียนที่

11

การจัดสภาพแวดล้อม การทำงานตามหลัก ความปลอดภัย

สาระสำคัญ

การทำงาน หรือการประกอบอาชีพถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต เมื่อเข้าสู่วัยทำงานในแต่ละวัน บุคคลย่อมใช้เวลาไปกับการทำงาน เพราะฉะนั้นสถานที่ปฏิบัติงานหรือสถานประกอบกิจการจึงจำเป็นต้องวางแผน มีนโยบาย การประเมินความเสี่ยงความปลอดภัยเบื้องต้น และปฏิบัติตามการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันความเสี่ยง อุบัติเหตุ และอันตรายจากการประกอบอาชีพ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและปฏิบัติตนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยอย่างเหมาะสม นำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย
2. การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย
3. การประเมินความเสี่ยงความปลอดภัยเบื้องต้น

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับบทเรียน

ประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยมาวางแผนควบคุมความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานอาชีพ

สมรรถนะประจำบทเรียน

แสดงความรู้เกี่ยวกับความหมายของการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย และสามารถประเมินความเสี่ยงความปลอดภัยเบื้องต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยได้อย่างถูกต้อง
2. ปฏิบัติตามการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยได้อย่างถูกต้อง
3. เห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีจากการปฏิบัติตามการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย
4. วางแผนแก้ไขปัญหา และประเมินความเสี่ยงการเกิดอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานได้อย่างเหมาะสม

1. ความหมายเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (2562) ได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย โดยอ้างอิงตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

◆ **ความปลอดภัย** คือ ร่างกายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานปราศจากภัย หรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น รวมไปถึงการไม่มีโรคที่เกิดจากการทำงาน นอกจากร่างกายแล้วความปลอดภัยยังรวมถึงทรัพย์สินต่าง ๆ

◆ **ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน** หมายถึง การกระทำหรือสภาพการทำงาน ซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพอนามัย อันเนื่องมาจากการทำงานหรือเกี่ยวกับการทำงาน

หลักความปลอดภัย 3 หลักสากลที่ควรมีในการปฏิบัติงาน มีดังนี้

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้มีการกำหนดให้ทุกองค์กรควรมีหลักความปลอดภัย 3 หลักสากลที่ควรมีในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในสถานที่ประกอบกิจการ ได้แก่

- ◆ องค์กรต้องมีการส่งเสริมด้านสุขภาพของเจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคน
- ◆ องค์กรต้องมีการปรับสภาพแวดล้อมในที่ทำงานให้เหมาะสมและเกิดความปลอดภัย
- ◆ องค์กรต้องมีการออกนโยบายจากผู้บริหารเพื่อแสดงจุดยืนด้านความปลอดภัยขององค์กร พร้อมทั้งมีการจัดฝึกอบรมความปลอดภัยให้กับพนักงานและเจ้าหน้าที่ทุกคน นอกจากนี้ยังรวมถึงวัฒนธรรมด้านความปลอดภัยในโรงงาน

วัตถุประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้อธิบายเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อควบคุมให้เกิดระเบียบในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักถึงความปลอดภัย

ในการทำงาน

3. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน
4. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจวิธีการทำงานที่ถูกต้องและปลอดภัย
5. เพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน

นโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

นโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีดังนี้

1. นายจ้างต้องกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยจัดทำเป็นเอกสารพร้อมทั้งลงนาม ซึ่งนโยบายดังกล่าวต้องมีความเหมาะสมและครอบคลุม ดังนี้

- 1) เหมาะสมกับขนาด ลักษณะกิจกรรมและความเสี่ยงของสถานประกอบกิจการ
- 2) เป็นกรอบในการกำหนดและทบทวนวัตถุประสงค์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย

และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

- 3) แสดงความมุ่งมั่นเพื่อป้องกันมิให้เกิดความสูญเสีย
- 4) แสดงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพ

แวดล้อมในการทำงาน และสนับสนุนการจัดสรรเวลาและทรัพยากรเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

2. นายจ้างต้องให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

3. มีการทบทวนนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่านโยบายที่กำหนดขึ้นมีความเหมาะสมกับสถานประกอบกิจการ

4. มีการสื่อสารให้ลูกจ้างทราบอย่างทั่วถึง

เพราะฉะนั้น การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากที่จะทำให้สุขภาพของผู้ประกอบอาชีพมีความปลอดภัย นำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อองค์กร หรือสถานประกอบกิจการต่อไป

2. การจัดสภาพแวดล้อมการทำงาน ตามหลักความปลอดภัย

การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยมีกรอบการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานและสภาพแวดล้อมการทำงาน ดังนี้

1 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ทำงาน เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ โดยการสังเกต สํารวจ ตรวจสอบการเพื่อค้นหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นนำไปสู่การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางมาตรการในการลดความเสี่ยงได้อย่างทันถ่วงที

2 การจัดการด้านความปลอดภัย (Safety Management)

การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด การร่วมกันวางแผนและปฏิบัติตามกฎของสถานประกอบการ โดยการวางมาตรการและนโยบายร่วมกันทั้งตัวผู้ปฏิบัติงานและสถานประกอบการ

3 พฤติกรรมความปลอดภัย (Safety Behavior)

อุบัติเหตุหรือความไม่ปลอดภัยส่วนมากเกิดขึ้นจากการมีพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย การที่จะทำให้เกิดความปลอดภัย ต้องเริ่มจากการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน เช่น การอบรมเพื่อส่งเสริมความรู้และสร้างความตระหนัก นำไปสู่การมีทักษะการปฏิบัติอย่างเหมาะสมในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันอันตรายและสามารถดำเนินการแก้ไขความไม่ปลอดภัยนั้นต่อทั้งตนเองและผู้อื่นได้

4 การบริการสาธารณสุข (Health Care)

การเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน เช่น การตรวจสุขภาพผู้ปฏิบัติงานตามที่กฎหมายกำหนดมีบริการห้องพยาบาลหรือการปฐมพยาบาลในสถานประกอบการอย่างเหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

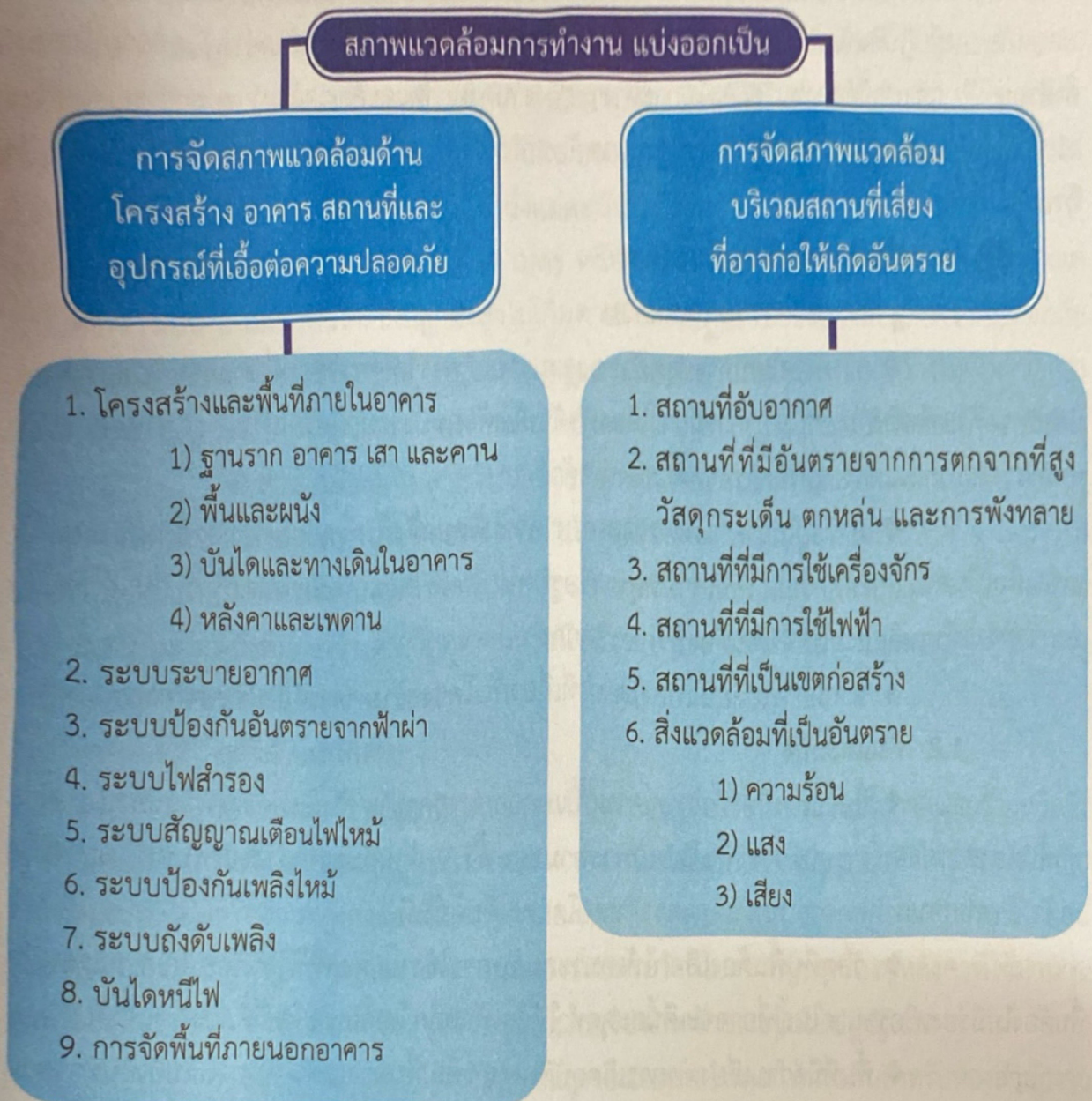
5 การจัดสถานที่ปฏิบัติงาน อย่างถูกสุขลักษณะ (Work Place Hygiene)

การจัดสถานที่ปฏิบัติงานอย่างถูกสุขลักษณะ เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างความปลอดภัยของสถานปฏิบัติงานให้สะอาด มีอากาศที่ถ่ายเท แสงสว่างที่เพียงพอ เสียงที่เงียบไม่มีกลิ่นรบกวน ส่งผลให้บรรยากาศเอื้อต่อการทำงานและเป็นไปได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

6 การตรวจความปลอดภัย (Safety Audit)

การตรวจความปลอดภัย เป็นเครื่องมือในการดำเนินการด้านความปลอดภัย การตรวจจะต้องดำเนินการภายใต้มาตรฐานตามกฎหมายและตามกฎของสถานประกอบการที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยอย่างสูงสุด

การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยสามารถวางแผนและปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมอย่างปลอดภัยด้านโครงสร้าง อาคาร สถานที่และอุปกรณ์ที่เอื้อต่อความปลอดภัย รวมทั้งสถานที่เสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ แบ่งตามหัวข้อได้ ดังนี้

การจัดสภาพแวดล้อมด้านโครงสร้าง อาคาร สถานที่และอุปกรณ์ ที่เอื้อต่อความปลอดภัย

การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยถือว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในที่นี้ขอยกตัวอย่างคู่มือความปลอดภัย อาชีวอนามัย และการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานของงานกายภาพและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลที่ได้กำหนดการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงสร้างและพื้นที่ภายในอาคาร

1.1 ฐานรากอาคาร เสา และคาน

◆ ควรตรวจสอบการทรุดตัวของฐานรากอาคาร โดยตรวจสอบที่เสาแต่ละต้นของอาคาร มีการทรุดตัวแตกต่างกันหรือไม่ อาคารมีการเอียงตัวด้านใดด้านหนึ่งผิดปกติหรือไม่ ในการจอดรถชั้นใต้ดิน ควรตรวจสอบการแตกร้าวหรือการทรุดตัวของเสาด้วย

◆ เสาที่อยู่ในอาคารให้ตรวจสอบหาความผิดปกติ เช่น การเอียงหรือมีการโก่งตัว แตกร้าว เสาเหล็กเป็นสนิมและกัดกร่อน โคนเสามีหลุมหรือรูผิดปกติ เสาคอนกรีตมีการแตกร้าว บิ่น ถ้าพบว่ แตกร้าวจนเห็นเหล็กภายใน จำเป็นต้องปรึกษาวิศวกร

◆ หากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกี่ยวกับโครงสร้างอาคารต้องปรึกษาวิศวกร

1.2 พื้นและผนัง

◆ พื้นชั้นล่างมีทั้งที่วางบนคานกับแยกออกจากคาน แต่ส่วนใหญ่จะวางไว้บนคาน อาคารทุกชั้นต้องตรวจสอบการยุบตัวของพื้นโดยเฉพาะตามขอบทั้ง 9 ด้านกับตรงกลางของพื้นต้องไม่ยุบหรืองอตัว ถ้าพบคอนกรีตตกจากเพดานต้องตรวจสอบโดยละเอียดทันที

◆ วัสดุที่ปูพื้นต้องเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งาน ดูแลให้เรียบร้อย สะอาดและแห้ง พื้นต้องไม่มีร่องหรือรูขนาดใหญ่ที่อาจจะเดินสะดุดทำให้ข้อเท้าพลิก โดยเฉพาะกรณีที่สวมรองเท้าส้นแหลม

◆ พื้นที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุสูง คือ พื้นต่างระดับ พื้นทางเดินที่เป็นทางลาด พื้นที่ทำจากวัสดุที่ลื่นได้ง่ายเมื่อมีน้ำ พื้นในสถานที่ดังกล่าวจึงควรมีเครื่องหมายเตือน

◆ ผนัง อาจทำจากคอนกรีต ไม้อัด ยิบซั่ม หรือวัสดุอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ต้องตรวจการแตกร้าวที่เกิดจากการสั่นสะเทือน การขยายตัว หรือการเซ็ดตัวของโครงสร้างประตูและ/หรือหน้าต่างอาจมีการยุบตัวของโครงสร้างหรือผนังทำให้ปิดไม่สนิท ปิดหรือเปิดไม่ได้

◆ ผนังปูนที่มีรอยแตกอาจเกิดเฉพาะที่ผิว แต่บางกรณีก็อาจเกิดจากเนื้อวัสดุที่ทำผนัง ควรมีการตรวจสอบทั้งด้านในและด้านนอก ถ้าพบว่าแตกหักเข้าไปทั้งด้านในและด้านนอก กรณีนี้ต้องรีบดำเนินการแก้ไข

1.3 บันไดและทางเดินในอาคาร

◆ เป็นจุดสำคัญที่มักพบว่าเกิดอุบัติเหตุบ่อย ชั้นบันไดแต่ละชั้นต้องสูงเท่ากัน ไม่มีสิ่งของวางเกะกะหรือบดบังการมองเห็น บันไดที่ใช้เป็นทางหนีไฟต้องตรวจสอบเป็นพิเศษว่าอยู่ในสภาพที่ใช้หนีไฟได้ ไม่มีสิ่งของวางขวางทั้งที่ชั้นบันไดและทางออก มีแสงสว่างเพียงพอแม้ไฟดับ บันไดที่มีคนใช้จำนวนมาก ควรทำป้ายหรือสัญลักษณ์ให้เดินชิดด้านใดด้านหนึ่ง และควรมีราวจับทั้งสองฝั่งด้วย

◆ บันไดสำหรับทางขึ้นอาคาร สำนักงานห้องเรียนที่มีพื้นที่รวมไม่เกิน 300 ตารางเมตร ต้องจัดบันไดกว้างตั้งแต่ 1.20 เมตรขึ้นไป ถ้าพื้นที่เกิน 300 ตารางเมตร บันไดกว้างตั้งแต่ 1.50 เมตรขึ้นไป ถ้าความกว้างน้อยกว่ากำหนดต้องใช้ 2 บันได ซึ่งแต่ละบันไดควรกว้างไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร ส่วนกรณีบันไดที่สูงเกิน 4 เมตร ต้องมีชานพักทุกช่วง 4 เมตร หรือน้อยกว่าชานพักต้องกว้างเท่ากับบันได เว้นแต่บันไดที่กว้างเกิน 2 เมตร บันไดต้องมีลูกตั้งสูงไม่เกินตามที่แนวปฏิบัติ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย มหาวิทยาลัยมหิดล กำหนดไว้ 131.18 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนเหลื่อมกันออกกว้างไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร บันไดที่กว้างเกิน 6 เมตร ต้องมีราวบันไดกันตกทั้ง 2 ข้าง บริเวณจุกบันไดต้องมีวัสดุกันลื่น

◆ ส่วนบันไดหนีไฟ สำหรับอาคารที่สูงตั้งแต่ 3 ชั้นขึ้นไปและมีตาดฟ้า หรืออาคารสูงตั้งแต่ 4 เมตรขึ้นไปแต่ไม่เกิน 23 เมตร นอกจากมีบันไดตามปกติแล้วต้องมีบันไดหนีไฟทำจากวัสดุทนไฟอย่างน้อย 1 แห่ง มีความลาดชันของบันไดน้อยกว่า 60 องศา สำหรับบันไดหนีไฟในอาคาร กว้างไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร ผนังที่บ่อสร้างด้วยวัสดุที่ทนหรือมีช่องระบายอากาศที่มีพื้นที่ 1.4 ตารางเมตร ประตูหนีไฟทำจากวัสดุทนไฟกว้าง

1.4 หลังคาและเพดาน

◆ อาคารหรือหลังคาที่ปูด้วยกระเบื้องต่าง ๆ เมื่อใช้งานนานจะมีโอกาสแตกร้าวหรือร้าวทำให้ต้องขึ้นไปเปลี่ยน โครงสร้างที่ปูกระเบื้องหลังคาอาจเป็นไม้หรือเหล็กเมื่อถูกน้ำทำให้ชำรุด สำหรับคนที่ขึ้นไปเปลี่ยนหรือซ่อมหลังคาต้องมีมาตรการป้องกันการตกจากที่สูง โดยจัดเตรียมสายช่วยชีวิตและเข็มขัดนิรภัยให้กับผู้ที่ขึ้นไปทำงานทุกคน และต้องระมัดระวังเนื่องจากกระเบื้องปูหลังคาที่ใช้มานานอาจรับน้ำหนักไม่ได้ จำเป็นต้องใช้วัสดุปูเพื่อกระจายการรับน้ำหนักขณะขึ้นไปปฏิบัติงาน

◆ สำหรับข้อกำหนดเกี่ยวกับความสูงของเพดานกำหนดให้ทางเดินสำหรับห้องสำนักงาน ห้องเรียน ห้องอาหาร ต้องมีเพดานสูง 3.0 เมตร และส่วนห้องประชุมต้องมีเพดานสูง 3.5 เมตร

2. ระบบระบายอากาศ

อาคารในส่วนที่เป็นอาคารสูง 23 เมตรขึ้นไป หรืออาคารขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตรขึ้นไป ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงของกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 33 พ.ศ. 2535 ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2543 ซึ่งที่อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่ ต้องจัดให้มีการระบายอากาศโดย

1. วิธีธรรมชาติ ใช้กับพื้นที่ที่มีผนังด้านนอกหนึ่งด้าน มีช่องเปิดสู่ภายนอกอาคารได้ เช่น ประตู หน้าต่างหรือบานเกล็ด เปิดไว้ระหว่างใช้สอยพื้นที่ ช่องเปิดนี้ต้องเปิดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่
2. วิธีกล จัดให้มีกลอุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศ เพื่อให้เกิดการนำอากาศภายนอกเข้ามาตามอัตรา

3. ระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า

ระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า มีข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. อาคารสูงต้องมีระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า ประกอบด้วย เสาล่อฟ้า สายล่อฟ้า สายตัวนำ สายนำลงดิน และหลักสายดิน
2. อาคารแต่ละหลังต้องมีสายตัวนำโดยรอบอาคาร โดยมีสายนำลงดินต่อจากสายตัวนำ ห่างกันทุกระยะไม่เกิน 30 เมตร วัดตามขอบอาคาร ทั้งนี้สายนำลงดินต้องมีไม่น้อยกว่า 2 สายต่ออาคาร

4. ระบบไฟสำรอง

ระบบจ่ายไฟฟ้าสำรอง มีข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. ต้องทำงานอัตโนมัติ เมื่อระบบไฟฟ้าปกติหยุดทำงาน
2. ต้องจ่ายไฟได้ไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง สำหรับเครื่องหมายแสดงทางฉุกเฉิน ทางเดิน ห้องโถง บันได และระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ เมื่อเกิดไฟดับ
3. ต้องจ่ายไฟตลอดเวลา กับลิฟต์ดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง และระบบสื่อสาร

5. ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้

ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ มีข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. ต้องมีสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้น
2. ต้องมีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติ และใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์ทำงาน

6. ระบบป้องกันเพลิงไหม้

ระบบป้องกันเพลิงไหม้ ประกอบด้วย ท่อเย็น ที่เก็บน้ำสำรอง และหัวรับน้ำดับเพลิงมีข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. ท่อเย็น ทนความดันได้ไม่น้อยกว่า 1.2 MPa ทาด้วยสีแดง ติดตั้งแต่ชั้นล่างสุดไปยังชั้นสูงสุดอาคาร ท่อเย็นต้องต่อกับท่อประธานส่งน้ำ และหัวรับน้ำดับเพลิงนอกอาคาร
2. ตู้ฉีดย้ำดับเพลิง ต้องมีทุกชั้น ประกอบด้วยหัวต่อสายฉีดย้ำดับเพลิง พร้อมสายฉีดย้ำขนาด 25 มิลลิเมตร

◆ หัวต่อสายฉีดย้ำดับเพลิง ชนิดหัวต่อสวมเร็วขนาด 65 มิลลิเมตร พร้อมฝาครอบและโซ่ร้อยติดตั้งตู้ฉีดย้ำดับเพลิงห่างกันไม่เกิน 64 เมตร

3. ที่เก็บน้ำสำรอง (สำหรับอาคารสูง) โดยมีระบบส่งน้ำที่มีความดันต่ำสุดที่หัวต่อสายฉีดย้ำดับเพลิงที่ชั้นสูงสุด 0.45 - 0.70 MPa ด้วยอัตราการไหล 30 ลิตร/วินาที ปริมาณส่งจ่ายน้ำสำรองต้องจ่ายได้ไม่น้อยกว่า 30 นาที

4. หัวรับน้ำดับเพลิง ติดตั้งภายนอกอาคาร เป็นข้อต่อสวมเร็วขนาด 65 มิลลิเมตร มีฝาครอบและโซ่ร้อยติดไว้ มีข้อความเขียนด้วยสีสะท้อนแสง "หัวรับน้ำดับเพลิง"

7. ระบบดับเพลิง

◆ การติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบมือถือ มีข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติดังนี้ ติดตั้งทุกชั้น บรรจุสารเคมีไม่น้อยกว่า 4 กิโลกรัม ติดตั้ง 1 เครื่องต่อพื้นที่ไม่เกิน 1,000 ตารางเมตร ระยะห่างไม่เกิน 45 เมตรติดตั้งส่วนบนเครื่องดับเพลิงแบบมือถือ สูงจากพื้นอาคารไม่เกิน 1.50 เมตร

◆ ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ (sprinkle system) ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ มีข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติดังนี้

- 1) ทำงานได้โดยอัตโนมัติด้วยตัวเองทันที เมื่อเกิดเพลิงไหม้
- 2) ทำงานได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทุกชั้น
- 3) จัดให้มีแบบแปลนและรายการประกอบ ติดตั้งแสดงไว้ทุกชั้นของอาคาร

8. บันไดหนีไฟ

บันไดหนีไฟ (สำหรับอาคารสูง) การจัดให้มีบันไดหนีไฟ มีข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. ติดตั้งบันไดหนีไฟที่ชั้นสูงสุดหรือดาดฟ้า ลงสู่พื้นอย่างน้อย 2 ทาง
2. บันไดหนีไฟ แต่ละจุดห่างกันไม่เกิน 60 เมตร

9. การจัดพื้นที่ภายนอกอาคาร

1. ทางเดินภายนอกอาคาร ควรแยกทางเดินออกจากถนนอย่างชัดเจน โดยทำรั้วหรือขอบกัน ความกว้างของทางเดินขึ้นอยู่กับปริมาณผู้ใช้ ทางเดินต้องเรียบ ไม่มีน้ำขัง ทางเดินระหว่างอาคารควรมีหลังคาคลุมเพื่อกันแดดและฝน พร้อมมีรางระบายน้ำ

2. ถนน ปูด้วยวัสดุที่ผิวเรียบ ไม่มีหลุมหรือบ่อ มีลูกระนาด บริเวณทางแยกหรือทางคนข้าม มีป้ายจราจรทุกจุดที่เป็นทางแยก ทางโค้ง ทางคนข้าม ป้ายจำกัดความเร็ว ป้ายบอกเส้นทางติดตั้งไว้เป็นระยะ ที่พื้นมีเส้นแบ่งจราจรชัดเจน บริเวณทางแยกสำคัญที่มีการจราจรคับคั่งควรติดตั้งสัญญาณไฟเขียวไฟแดง ถ้าสามารถทำได้ควรจัดรถเดินทางเดียวจะมีความปลอดภัยยิ่งขึ้น

3. **ที่จอดรถ** กรณีที่จอดรถ 1 คัน ต้องเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีลักษณะและขนาดดังนี้

◆ จอดรถขนานหรือทำมุมกับแนวทางเดินรถน้อยกว่า 30 องศา ต้องกว้างตั้งแต่ 2.4 เมตร ยาวตั้งแต่ 6.0 เมตร

◆ จอดรถตั้งฉากกับแนวทางเดินรถ ต้องกว้างตั้งแต่ 2.4 เมตร ยาวตั้งแต่ 5.0 เมตร แต่ต้องไม่จัดทางเข้าออกของรถเป็นทางเดินรถทางเดียว

◆ จอดทำมุมกับแนวทางเดินรถมากกว่า 30 องศา ต้องกว้างตั้งแต่ 2.4 เมตร ยาวตั้งแต่ 5.5 เมตร ที่จอดรถแต่ละคันต้องมีเครื่องหมายแสดงลักษณะและขอบเขตของรถที่จอดไว้ให้ปรากฏบนพื้น ความสูงของที่จอดรถ และทางเดินรถตั้งแต่ 2.10 เมตร

◆ สำหรับอาคารจอตลอดใต้ดิน ควรติดตั้งระบบระบายอากาศ มีทั้งที่เป่าอากาศเข้า และดูดอากาศออกเพื่อให้ระบายอากาศได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่มิดชิดเข้า-ออกมาก ควรมีย้ายบอกทางเข้าทางออกทางเดินรถ พร้อมป้ายเตือนไม่ให้รถใช้แก๊ส LPG ลงมาจอด มีป้ายแนะนำให้จอตลอดโดยการถอยหลังเข้าช่อง มีขอบกันรถ-ล้อรถไม่ให้ชนกับกำแพงด้านหลัง

◆ ในกรณีเป็นอาคารจอตลอดสูงหลายชั้น ทางขึ้น ทางลง ทางเข้า ทางออก ต้องมีเครื่องหมายแสดงชัดเจนที่พื้น กำแพง หรือเสา ทางลงที่ชั้นควรมีเครื่องหมายเตือนให้ใช้เกียร์ต่ำ กำแพงของอาคารต้องสามารถป้องกันรถพุ่งชนได้ โดยเฉพาะทางลงที่มีกำแพงต้องออกแบบป้องกันการชนเป็นพิเศษ

การจัดสภาพแวดล้อมบริเวณสถานที่เสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตราย

พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานจะกำหนดกฎหมายและข้อปฏิบัติเพื่อควบคุมความปลอดภัยสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะบริเวณสถานที่เสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ได้กำหนดการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย แบ่งออกเป็นบริเวณสถานที่เสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตราย เช่น

1. สถานที่อับอากาศ

การเข้าไปปฏิบัติงานในสถานที่อับอากาศนั้น ต้องคำนึงถึงอากาศที่ใช้หายใจและเพียงพอที่สามารถกลับออกมาได้อย่างปลอดภัย ดังนั้น ในการเข้าไปปฏิบัติงานในสถานที่อับอากาศจำเป็นต้องปฏิบัติดังนี้

◆ การศึกษารายละเอียดของสถานที่ที่จะเข้าไปปฏิบัติงาน ประเมินอันตรายที่อาจเกิดขึ้น และเขียนวิธีการทำงานในสถานที่อับอากาศ

◆ ในกรณีต้องให้คนงานเข้าไปทำงานต้องให้ความรู้แก่คนงานให้ทราบถึงอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น วิธีการทำงานให้ปลอดภัย การใช้เครื่องช่วยหายใจ เครื่องป้องกันต่าง ๆ รวมทั้งการปฐมพยาบาลและการช่วยชีวิตผู้ประสบภัย

◆ การเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องช่วยหายใจ เครื่องระบายอากาศที่เกี่ยวข้องกับการทำงานสถานที่อับอากาศ

◆ ก่อนปฏิบัติงานต้องขออนุญาตปฏิบัติงานในสถานที่อับอากาศ ตามแบบฟอร์มใบอนุญาตให้ทำงานในสถานที่อับอากาศ

◆ ตรวจสอบวัดแก๊สพิษและปริมาณออกซิเจน ซึ่งจะเป็นตัวชี้ว่าการเข้าไปทำงานในสถานที่นั้นมีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด และมีความจำเป็นต้องสวมใส่อุปกรณ์ช่วยหายใจหรือไม่ หรือสามารถทำงานได้โดยไม่ใช้อุปกรณ์ช่วยหายใจได้เป็นระยะเวลาสั้นเท่าใดในแต่ละครั้ง

◆ ตรวจสอบปริมาณออกซิเจน สารเคมี ผุ่นละออง ไอ ฟุ้ง ค่า LEL ของสารเคมีต่าง ๆ ให้ค่าต่าง ๆ อยู่ภายใต้เกณฑ์ความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด ก่อนที่จะปฏิบัติงานบนที่กลงในแบบฟอร์มแบบตรวจวัดปริมาณแก๊สและอุณหภูมิในสถานที่ทำงาน

◆ ตรวจสอบอุปกรณ์การทำงานในที่อับอากาศ เช่น เครื่องช่วยหายใจ (SCBA) เชือกนิรภัย หรืออุปกรณ์ป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา

◆ ตรวจสอบ ทดสอบ ไฟฟ้าแสงสว่าง สายไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย จึงเข้าไปปฏิบัติงานได้

◆ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักร อุปกรณ์ต้องถูกต้องเหมาะสมอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน

◆ ห้ามปฏิบัติงานตามลำพังคนเดียว ต้องมีผู้ช่วยเหลือหรือผู้เฝ้าระวัง และผู้ควบคุมงานคอยสังเกตและตรวจสอบการทำงานอยู่ตลอดเวลา หากอากาศมีการถ่ายเทไม่เหมาะสม ควรใช้พัดลมเป่าช่วยระบายอากาศขณะปฏิบัติงาน

◆ ก่อนและหลังปฏิบัติงาน ต้องตรวจสอบจำนวนผู้ปฏิบัติงานร่วมทีมงานทุกครั้งหลังจากปฏิบัติงานเสร็จแล้วทุกครั้ง ให้ทำการตรวจสอบอุปกรณ์การทำงานในที่อับอากาศ เช่น เครื่องช่วยหายใจ (SCBA) เชือกนิรภัย หรืออุปกรณ์ป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา

◆ หากเครื่องช่วยหายใจ (SCBA) ถูกนำไปใช้งานจนอากาศภายในถังหมดแล้วหรือเหลือน้อยกว่าที่จะนำไปใช้งานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ปฏิบัติงานได้ ให้ทำการแยกออกจากจุดเก็บหรือติดป้ายบ่งชี้ว่า

◆ ถังเก็บอากาศหมดแล้ว รอส่งไปเติม

◆ คนงานที่ลงไปทำงานในสถานที่อับอากาศต้องผูกเชือกช่วยชีวิต โดยมีอีกคนหนึ่งผู้สังเกตการณ์ถือปลายเชือกอยู่ปากทางเข้าเพื่อเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่คนงานในสถานที่อับอากาศได้ทันที

◆ ให้ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนดทุกประการ

2. สถานที่ที่มีอันตรายจากการตกจากที่สูง วัสดุกระเด็น ตกหล่น และการพังทลาย

การป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องตระหนักถึงความปลอดภัยตลอดเวลาที่ทำงานบนที่สูง เพราะไม่มีโอกาสพลาดได้ เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุจากการทำงานในที่สูงต้องปฏิบัติดังนี้

การปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับงานก่อสร้าง พ.ศ. 2551 หมวด 1 บททั่วไป

◆ ข้อ 8 ในกรณีที่ลูกจ้างต้องทำงานก่อสร้างบนพื้นต่างระดับที่มีความสูงตั้งแต่ 1.50 เมตรขึ้นไป ให้นายจ้างจัดให้มีบันไดหรือทางลาด พร้อมทั้งติดตั้งราวกันหรือรั้วกันตกที่มั่นคงแข็งแรงเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

◆ หมวด 11 การทำงานในสถานที่ที่มีอันตรายจากการตกจากที่สูง การพังทลาย และการกระเด็นหรือตกหล่นของวัสดุส่วนที่ 1 การป้องกันการตกจากที่สูง

◆ ข้อ 89 ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในที่สูงจากพื้นดินหรือพื้นอาคาร ตั้งแต่ 2 เมตรขึ้นไปให้นายจ้างจัดให้มีนั่งร้าน บันได ขาหยั่ง หรือม้ายืน ที่ปลอดภัยตามสภาพของงานสำหรับลูกจ้างในการทำงานนั้น

◆ ข้อ 90 ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานบนที่ลาดชันที่ทำมุมเกินสามสิบองศาจากแนวราบและสูงตั้งแต่ 2 เมตรขึ้นไป นายจ้างต้องจัดให้มีนั่งร้านที่เหมาะสมกับสภาพของงาน สายหรือเชือกช่วยชีวิต และเข็มขัดนิรภัยพร้อมอุปกรณ์ หรือเครื่องป้องกันอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกัน ให้ลูกจ้างใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

◆ ข้อ 91 ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในสถานที่ที่ลูกจ้างอาจได้รับอันตรายจากการพลัดตกหรือถูกวัสดุพังทับ เช่น การทำงานบนหรือในเสา ตอม่อ เสาไฟฟ้า ปล่อง หรือคานที่มีความสูงตั้งแต่ 4 เมตรขึ้นไป หรือทำงานบนหรือในถัง บ่อ กรวย สำหรับเทวัสดุ หรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกัน นายจ้างต้องจัดทำราวกันหรือรั้วกันตก ตาข่าย สิ่งปิดกัน หรืออุปกรณ์ป้องกันอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกัน เพื่อป้องกันการพลัดตกของลูกจ้างหรือสิ่งของ และจัดให้มีการใช้สายหรือเชือกช่วยชีวิตและเข็มขัดนิรภัยพร้อมอุปกรณ์หรือเครื่องป้องกันอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกัน ให้ลูกจ้างใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

◆ ข้อ 92 งานก่อสร้างที่มีปล่องหรือช่องเปิดซึ่งอาจทำให้ลูกจ้างหรือสิ่งของพลัดตก นายจ้างต้องจัดทำฝาปิดที่แข็งแรง ราวกันหรือรั้วกันตกที่มีความสูงไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และแผงทึบหรือขอบกันของตกมีความสูงไม่น้อยกว่า 7 เซนติเมตร พร้อมทั้งติดป้ายเตือนอันตราย

◆ ข้อ 93 ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในชั้นของอาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่เปิดโล่งและอาจพลัดตกลงมาได้ นายจ้างต้องจัดทำราวกันหรือรั้วกันตกตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรืออุปกรณ์ป้องกันอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกัน

มีข้อปฏิบัติและการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพิ่มเติม ดังนี้

- ◆ จัดทำแผนการทำงาน ขั้นตอนวิธีการทำงาน การตรวจสอบพื้นที่และอุปกรณ์
- ◆ การแต่งกายต้องรัดกุม เพื่อลดโอกาสโดนวัสดุเกี่ยวเมื่ออยู่บนที่สูง
- ◆ สุขภาพของผู้ปฏิบัติงานต้องดีพร้อมปฏิบัติงาน ดื่นตัว พักผ่อนเพียงพอ
- ◆ การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลสำหรับทำงานบนที่สูงตลอดเวลา
- ◆ ตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ป้องกันภัยสำหรับทำงานบนที่สูงพร้อมใช้งาน ไม่ชำรุด
- ◆ ได้การฝึกอบรมการปฏิบัติงานบนที่สูงเรียบร้อยแล้ว
- ◆ มีการจัดระบบงาน เพื่อจำกัดการทำงานบนที่สูง
- ◆ ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันการตกเพื่อลดความเสี่ยง เช่น ราวกันตก แผ่นกันของตก นั่งร้านตาข่าย
- ◆ พื้นที่ทำงานต้องปราศจากปัจจัยที่จะทำให้เกิดการสะดุด ลื่น
- ◆ ติดตั้งหลังคาบริเวณทางเข้า-ออกอาคารเพื่อป้องกันการร่วงตกของวัสดุ

- ◆ บนพื้นที่ทำงานจะต้องไม่มีเศษวัสดุที่สามารถร่วงหล่นได้
  - ◆ รวมถึงมาตรการป้องกันการร่วงหล่นของวัสดุอุปกรณ์และการจัดเก็บที่ตีใส่ในภาชนะที่แข็งแรง
  - ◆ ช่องเปิดหรือปล่องต่าง ๆ ต้องมีฝาปิดหรือรั้วกัน ความสูงไม่น้อยกว่า 90 ซม.
  - ◆ วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดจะต้องไม่วางกีดขวางทางเดิน
  - ◆ ใช้เชือกผูกมัดเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานบนที่สูง เช่น อุปกรณ์ ไขควง เครื่องมือต่าง ๆ ต้องผูกยึด ไม่ให้ตกลงทำอันตรายต่อผู้อยู่ด้านล่าง
  - ◆ สายไฟ สายยาง ห้ามลากผ่านพื้นทางเดิน
  - ◆ ห้ามเคลื่อนย้ายร่างกายบนที่สูงโดยปราศจากการเกาะเกี่ยวเข็มขัดนิรภัย
  - ◆ การกั้นล้อมเขตบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานด้านล่างเพื่อป้องกันอันตรายกับบุคคลไม่เกี่ยวข้อง
- ด้านล่าง
- ◆ แสงสว่างเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในที่สูง
  - ◆ การติดตั้งสัญญาณไฟเตือนเวลากลางคืน
  - ◆ มีแผนการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

3. สถานที่ที่มีการใช้เครื่องจักร

เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน ก่อนอื่นผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษา และรู้จักกฎความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ดังนี้

- ◆ รับการฝึกอบรมในการใช้เครื่องจักรอย่างถูกวิธี ก่อนควบคุมเครื่องจักร
- ◆ ต้องเชื่อฟัง หรือปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้างานผู้ควบคุมโดยเคร่งครัด
- ◆ แต่งกายให้รัดกุมเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ไม่สวมเครื่องประดับต่าง ๆ
- ◆ ตรวจสอบสภาพของเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรว่าอยู่ในสภาพพร้อมทำงานหรือไม่
- ◆ ไม่ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ยังไม่ได้รับคำแนะนำวิธีการใช้
- ◆ ต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายทุกครั้งเมื่อปฏิบัติงาน
- ◆ ไม่เล่น หรือหยอกล้อกันในขณะปฏิบัติงาน
- ◆ ถ้าเครื่องมือ อุปกรณ์หรือเครื่องจักรชำรุดขณะปฏิบัติงาน ต้องแจ้งหัวหน้างานผู้ควบคุมทราบทันที
- ◆ ถ้าเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงาน ต้องแจ้งหัวหน้างานผู้ควบคุมทราบทันที
- ◆ เมื่อเลิกปฏิบัติงาน ต้องทำความสะอาดเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักร พื้นโรงงานให้สะอาดปราศจากเศษโลหะ และคราบน้ำมัน
- ◆ งานแต่ละประเภท จะมีกฎความปลอดภัยเฉพาะ ผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษา และปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด
- ◆ ขณะปฏิบัติงาน จะต้องเอาใจจดจ่ออยู่กับงานที่ตนเองรับผิดชอบ อย่าเหม่อลอย

◆ ในการยกชิ้นงานที่หนัก ควรจะต้องตรวจสอบก่อนว่าสามารถยกคนเดียวได้หรือไม่ ถ้ายกได้ควรใช้กล้ามเนื้อบริเวณขาช่วยยก เมื่อยกขึ้นแล้วพยายามยึดหลังให้ตรง หากยกคนเดียวไม่ได้ ควรเรียกเพื่อนใกล้เคียงมาช่วยยก

◆ การถือเครื่องมือ อุปกรณ์มีคมทุกประเภท เช่น มีด สิว สกัด ให้หันเอาคมตัดออก จากตัวผู้ถือและควรระมัดระวังในการถือ

◆ เครื่องจักรแต่ละตัวต้องมีสวิตช์หยุดฉุกเฉิน (Emergency Stop)

4. สถานที่ที่มีการใช้ไฟฟ้า

◆ ติดอุปกรณ์กันไฟฟ้ารั่ว

◆ ยกสายไฟฟ้าขึ้นที่สูง ป้องกันการโดนทับ การจุดฉนวนชำรุดเปื่อยขึ้นที่ทำให้ไฟฟ้ารั่ว

◆ ยกส่วนต่อสายขึ้นที่สูงป้องกันการสัมผัสความชื้น

◆ ทำแผงไฟฟ้าสำหรับการกระจายไฟฟ้าเพื่อใช้ในงาน

◆ ใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับสถานที่

◆ การเชื่อมต่อสายต้องแน่ใจว่า จุดต่อมั่นคงทนต่อแรงกระทำภายนอกไม่หลุดง่าย

◆ อย่าให้ตู้ไฟฟ้าเปียกน้ำควรไว้ในที่ร่มไม่ตากฝน หรือเปียกชื้น

◆ จัดทำแผนผังวงจรไฟฟ้าชั่วคราวที่ใช้ในระหว่างก่อสร้าง พร้อมปรับปรุงข้อมูลในกรณีที่มี

มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

◆ จัดทำป้ายเตือนอันตรายติดตั้งไว้ในบริเวณจุดติดตั้งแผงควบคุมและหม้อแปลงไฟฟ้า เมื่อเกิดไฟฟาลัดวงจร หรือมีผู้ประสบอันตรายเนื่องจากกระแสไฟฟ้า ต้องทำการตัดกระแสไฟทันที ด้วยการปิดสวิตช์ที่ใกล้ที่สุดโดยเร็วที่สุด

◆ ถ้าพบอุปกรณ์ไฟฟ้าชำรุดต้องเลิกใช้และรีบแจ้งผู้รับผิดชอบทำการแก้ไขทันที

◆ การต่อเชื่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าต้องใช้อุปกรณ์หรือชุดต่อที่เหมาะสม รอยต่อสายไฟทุกแห่ง ต้องใช้เทปพันสายไฟพันหุ้มลวดทองแดงให้มิดชิด และแน่นหนาจนแน่ใจว่าจะไม่หลุด

◆ หลอดไฟฟ้า และเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดที่จะทำให้เกิดความร้อนได้ไม่ควรให้อยู่ติดกับผ้า หรือเชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่อาจทำให้เกิดการลุกไหม้ได้ง่าย

◆ ห้ามต่อสายไฟฟ้าโดยไม่ผ่านอุปกรณ์ตัด-จ่ายกระแสไฟ และห้ามใช้ตัวนำอื่น ๆ แทนฟิวส์

◆ ห้ามใช้สายไฟชนิดฉนวนชั้นเดียว (THW.) ให้ใช้สายไฟชนิดฉนวน 2 ชั้น (VCT.) (NYY.)

ซึ่งทนทานที่จะใช้ในงานก่อสร้าง

◆ ต่อสายดินกับโลหะที่ครอบเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเพื่อป้องกันอันตรายเมื่อไฟฟ้ารั่ว

◆ ใช้อุปกรณ์โดยต้องเป็นอุปกรณ์ที่ได้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานเป็นการป้องกันอันตรายข้างต้น

◆ ขนาดของสายไฟฟ้า สวิตช์ และอุปกรณ์ป้องกันทางไฟฟ้ามีขนาดถูกต้องเหมาะสม

- ◆ อุปกรณ์ทั้งหมดต่อลงดินอย่างเหมาะสม
- ◆ มีการป้องกันเฉพาะที่อุปกรณ์ด้วยฟิวส์หรือวงจรถัดกระแสไฟรั่วลงดิน
- ◆ การต่อสายไฟมีการป้องกันสำหรับความเสียหาย
- ◆ การตรวจอุปกรณ์เป็นระยะ มีการตรวจอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับอุปกรณ์ทั้งหมดและ

บำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ

- ◆ การให้การศึกษาและความรู้เกี่ยวกับอันตรายที่เกิดขึ้นจากไฟฟ้า สาเหตุและผลของอุบัติเหตุ การปฏิบัติที่ปลอดภัย

- ◆ แผงไฟฟ้าและเครื่องเชื่อมรวมถึงอุปกรณ์ไฟฟ้าติดตั้งอยู่กับที่ ต้องมีการติดตั้งสายดินอย่างถูกต้องและแน่นหนา

- ◆ ห้ามผู้ที่ไม่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องทำการแก้ไขอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด

- ◆ เมื่อปฏิบัติงานใกล้กับสายไฟฟ้าแรงสูงต้องมีการป้องกันการถูกกระแสไฟฟ้าช็อตให้ถูกต้อง

ตามหลักวิศวกรรม

- ◆ เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับไฟฟ้า ต้องปิดสวิตซ์ทันที

- ◆ จัดให้มีการอบรมเรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในกรณีถูกไฟฟ้าช็อต และการช่วยผู้ประสบอันตรายให้หลุดพ้นจากกระแสไฟฟ้า อย่าเอามือเปล่าจับ ให้ใช้ผ้า ไม้ เชือก สายยาง ที่แห้งสนิท ดึงผู้ประสบอันตรายให้หลุดออกมา และถ้าผู้ประสบอันตรายหมดสติให้รีบให้การปฐมพยาบาลโดยการช่วยฟื้นคืนชีพพื้นฐาน

- ◆ ใช้อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานไม่ใช่ไฟเกินกำลัง

5. สถานที่ที่เป็นเขตก่อสร้าง

สถานที่ก่อสร้าง หมายถึง อาณาบริเวณทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างมิใช่เฉพาะบริเวณที่กำลังดำเนินการก่อสร้างเท่านั้น แต่รวมไปถึงบริเวณที่จัดเก็บวัสดุ โกดังเก็บเครื่องมือ เครื่องจักร และอื่น ๆ เป็นต้น จึงควรมีข้อกำหนดและแนวปฏิบัติในสถานที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับคนงานดังนี้

- ◆ จัดทำแผนความปลอดภัย โดยศึกษาข้อมูล วิธีการ การจัดการ รวบรวมและประเมินผลที่จะดำเนินการก่อสร้าง

- ◆ การทำรั้วกันโดยรอบบริเวณก่อสร้างทั้งหมดเพื่อป้องกันผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในเขตก่อสร้างถ้าเป็นอาคารสูงอยู่ใกล้ชุมชน นอกจากการทำรั้วกันแล้วควรทำหลังคาคลุมทางเดินที่ติดรั้วกันนั้นด้วยเพื่อป้องกันเศษวัสดุตกใส่ผู้สัญจรไปมาภายนอก

- ◆ การกันขอบเขตการทำงานเฉพาะทางชั่วคราวโดยรอบ ในโครงการก่อสร้างเพื่อป้องกันผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในเขตก่อสร้างอันอาจเกิดอุบัติเหตุได้ เช่น กั้นเขตติดตั้งปล่องหรือท่อ สายพานลำเลียง

- ◆ ในสถานที่ก่อสร้างต้องมีการแบ่งเขตก่อสร้างอย่างชัดเจน โดยแบ่งเขตที่พักอาศัยออกจากบริเวณก่อสร้าง ที่จัดเก็บเครื่องมือ เครื่องจักร ที่เก็บวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้แล้วหรือยังไม่ใช้ (ออกเป็นระเบียบ)

◆ สถานที่ที่อันตรายทุกแห่งในเขตก่อสร้างต้องมีป้ายสัญลักษณ์ หรือป้ายเตือนภัยต่าง ๆ หรือข้อควรปฏิบัติสำหรับผู้จะเข้าไปในบริเวณดังกล่าว ซึ่งป้ายสัญลักษณ์นี้ต้องมีขนาดพอเหมาะและเห็นได้ชัดเจน ภาพแสดงและตัวอักษรต้องเป็นสื่อสากลที่ทุกคนสามารถเข้าใจได้ง่าย

◆ รอบตัวอาคารมีแผ่นกันกันวัตถุตกลงมาและมีตาข่ายคลุมอีกชั้น

◆ อาคารขณะก่อสร้างในที่ที่มีช่องเปิดหรือที่ไม่มีแผงกัน ควรทำราวกันและมีตาข่ายเสริมเพื่อป้องกันการตก

◆ การชี้แจงเกี่ยวกับอุบัติเหตุทุกวัน (Safety talk) การเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน จนส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีการเปลี่ยนแปลงการกระทำนั้น นอกจากจะใช้วิธีการอบรมในห้องอบรมแล้ว ยังมีอีกวิธีการหนึ่งที่ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ คือการสนทนาความปลอดภัยโดยปกติจะใช้เวลาไม่นาน อาจกำหนดเป็น 5 นาที หรือ 10 นาที หรือ 15 นาที ขึ้นอยู่กับองค์กร

◆ การสนทนาความปลอดภัย หรือ Safety Talk หรือ 5 mins talk หรือ Toolbox Talk นั้น หมายถึง กิจกรรมการรวมตัวกันของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อพูดคุยในเรื่องความปลอดภัย โดยจะมีการกำหนดความถี่ วัน เวลาที่จะดำเนินกิจกรรมไว้แน่นอน ในการพูดคุยเรื่องความปลอดภัยนี้นั้นจะมีบุคคลที่รับผิดชอบในการนำการสนทนา โดยส่วนใหญ่จะเป็นหัวหน้างานและบางครั้งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยก็สามารถใช้เวลาดังกล่าวเพื่อสื่อสารและพูดคุยกับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานได้

◆ การสร้างบันไดสำหรับทำงานในบริเวณก่อสร้างที่มั่นคงแข็งแรง

◆ ราวกันตกชั่วคราวเหล็กเส้นเชื่อม เช่น ประตูลิฟต์ ริมพื้นที่ยังไม่มีผนัง ระเบียงช่องเปิด

◆ การจัดวางวัสดุใช้งานอย่างเป็นระเบียบในพื้นที่ก่อสร้าง

◆ ระมัดระวังเรื่องไฟไหม้สาเหตุมักมาจากงานเชื่อม งานเฟอร์นิเจอร์ เพราะมีสารระเหยเร็ว

ติดไฟได้ง่าย

◆ ระมัดระวังเรื่องน้ำท่วมพื้น เนื่องจากการเปิดน้ำใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือลืมนิดน้ำระบบควบคุมการหยุดน้ำไม่ทำงานทำให้น้ำท่วมพื้น และถ้าบริเวณดังกล่าวมีไฟฟ้ารั่วก็อาจช็อตผู้ที่สัมผัสได้

6. สิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย

1. ความร้อน อุณหภูมิบริเวณที่ผู้ปฏิบัติงานทำงานไม่ควรสูงกว่า 45 องศาเซลเซียส วัดอุณหภูมิของร่างกายต้องไม่สูงกว่า 38 องศาเซลเซียส (ไม่รวมกรณีเป็นไข้) ซึ่งปกติอุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส โดยให้ปรับปรุงแหล่งกำเนิดความร้อน ต้องจัดอุปกรณ์ป้องกันความร้อนถ้าอุณหภูมิของร่างกายเกิน 38 องศาเซลเซียสต้องให้หยุดพักชั่วคราว

2. แสง กำหนดให้มีแสงสว่างไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ โดยมีข้อกำหนดดังนี้

◆ งานที่ไม่ต้องการความละเอียด 50 ลักซ์

◆ งานที่ต้องการความละเอียดเล็กน้อย 100 ลักซ์

- ◆ งานที่ต้องการความละเอียดปานกลาง 200 ลักซ์
- ◆ งานที่ต้องการความละเอียดสูง 500 ลักซ์
- ◆ งานที่ต้องการความละเอียดเป็นพิเศษ 1,000 ลักซ์
- ◆ ทางเดินภายนอกอาคาร 20 ลักซ์
- ◆ ทางเดินภายในอาคาร 50 ลักซ์

3. เสียง เสียงกำหนดผู้ปฏิบัติงาน แบ่งออกได้ดังนี้

- ◆ ทำงานในที่ที่มีเสียงดังทำงานไม่เกินวันละ 7 ชั่วโมง ได้รับเสียงติดต่อกันต้องไม่เกิน 91 เดซิเบล (เอ)
- ◆ ทำงานเกินกว่าวันละ 7 ชั่วโมง แต่ไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง ได้รับเสียงติดต่อกันต้องไม่เกิน 90 เดซิเบล (เอ)
- ◆ ทำงานเกินวันละ 8 ชั่วโมง ได้รับเสียงติดต่อกันต้องไม่เกิน 80 เดซิเบล (เอ) ระดับเสียงสูงสุดต้องไม่เกิน 140 เดซิเบล (เอ) โดยปรับปรุงแก้ไขต้นกำเนิดเสียงหรือทางผ่านของเสียง สวมใส่ ปลั๊กอุดเสียงหรือครอบหูลดเสียง

3. การประเมินความเสี่ยง ความปลอดภัยเบื้องต้น

การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ถึงปัจจัยหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของอันตรายที่มีอยู่และแอบแฝงอยู่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การเกิดเพลิงไหม้ การระเบิด การรั่วไหลของสารเคมี ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม

1. หลักของการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง เป็นขั้นตอนที่ต้องชี้บ่งอันตรายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของงานที่ครอบคลุมสถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์ บุคลากรและขั้นตอนการทำงาน ที่อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ความเสียหายต่อทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อม หรือสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้รวมกัน แหล่งอันตรายที่ชี้บ่งจะต้องนำมาประมาณระดับของความเสี่ยงโดยคำนึงถึงความรุนแรงและโอกาสที่จะเกิดของอันตราย เพื่อนำมาพิจารณาว่าเป็นความเสี่ยงระดับใด เช่น ความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ที่ต้องดำเนินการควบคุมความเสี่ยงทันที ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงานนั้น

2. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการประเมินความเสี่ยงและการจัดทำแผนงานบริหารจัดการความเสี่ยงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาไว้ ดังต่อไปนี้

2.1 การพิจารณาโอกาสของการเกิดอันตราย

เป็นการนำเอาข้อมูลจากการชี้บ่งอันตรายที่ระบุถึงความล้มเหลวของอุปกรณ์ และความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานมาพิจารณาว่ามีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ น้อย ปานกลาง และมาก

2.2 การพิจารณาถึงความรุนแรงของอันตราย

เป็นการนำเอาข้อมูลจากการชี้บ่งอันตรายมาประมาณระดับความรุนแรงโดยพิจารณาถึงความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดถึงผลกระทบที่อาจเกิดต่อบุคคล ชุมชน ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ น้อย ปานกลาง และมาก ตามความรุนแรงของการบาดเจ็บ

2.3 การจัดระดับความเสี่ยง

เป็นการพิจารณาถึงผลลัพธ์ของระดับโอกาสและระดับความรุนแรงที่มีผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน สิ่งแวดล้อม ชุมชน ทรัพย์สิน หากระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน สิ่งแวดล้อม ชุมชน ทรัพย์สิน สามารถแบ่งระดับความเสี่ยงได้ 5 ระดับ ได้แก่ ความเสี่ยงเล็กน้อย ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความเสี่ยงปานกลาง ความเสี่ยงสูง และความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้

ผลที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงและการจัดลำดับความสำคัญของสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ จะนำมาใช้กำหนดแผนงานบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม ซึ่งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ ความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้และความเสี่ยงสูง ต้องกำหนดแผนงานลดและควบคุมความเสี่ยง ในขณะที่ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ต้องตรวจสอบมาตรการที่มีอยู่และกำหนดแผนควบคุมความเสี่ยง ส่วนความเสี่ยงเล็กน้อย ไม่ต้องกำหนดมาตรการเพิ่มเติม

วิธีการชี้บ่งอันตรายใช้สำหรับการประเมินความเสี่ยง

1. Checklist

วิธีชี้บ่งอันตรายโดยใช้แบบตรวจสอบ Checklist ในการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานประกอบกิจการ เพื่อค้นหาอันตรายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมเหล่านั้น เพื่อตรวจสอบว่าได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการออกแบบมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรือกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. JSA “Job Safety Analysis”

วิธีข้บ่งอันตรายโดยวิธีการค้นหาอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการทำงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของลูกจ้างแล้วจึงกำหนดมาตรการในการป้องกันอันตรายเหล่านั้น

3. FTA “Fault Tree Analysis”

วิธีข้บ่งอันตรายที่เน้นถึงอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อนำไปวิเคราะห์หาสาเหตุของการเกิดเหตุอันตรายนั้น ๆ ซึ่งเป็นวิธีในการคิดย้อนกลับที่อาศัยหลักการทางตรรกวิทยาในการใช้หลักเหตุและผล เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุร้ายแรง โดยเริ่มวิเคราะห์จากอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นแล้ว หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นเพื่อพิจารณาหาสาเหตุ จากนั้นก็จะทำการวางแผนเพื่อป้องกันหรือแก้ไขความบกพร่องหรือผิดพลาดดังกล่าวต่อไป

4. ETA “Event Tree Analysis”

วิธีข้บ่งอันตรายเพื่อวิเคราะห์และประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง เมื่อเกิดความบกพร่องของระบบการผลิตซึ่งเป็นเหตุการณ์แรก (Initiating Event) ขึ้น หรือเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้า เพื่อวิเคราะห์หาผลสืบเนื่องที่จะเกิดขึ้นจากการที่เครื่องจักรอุปกรณ์เสียหายหรือลูกจ้างทำงานผิดพลาด เพื่อให้ทราบว่าจะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นต่อเนื่องจากเหตุการณ์แรกบ้าง และจะเกิดได้อย่างไร มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด รวมทั้งเป็นการตรวจสอบระบบความปลอดภัยที่มีอยู่ว่ามีปัญหาหรือไม่อย่างไร

5. FMEA “Failure Mode And Effect Analysis”

วิธีข้บ่งอันตรายโดยใช้การวิเคราะห์ในรูปแบบความล้มเหลวและผลที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นการตรวจสอบชิ้นส่วนเครื่องจักร อุปกรณ์ในแต่ละส่วนของระบบ แล้วนำมาวิเคราะห์หาผลที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดความล้มเหลวของเครื่องจักรอุปกรณ์

6. HAZOP “Hazard And Operability Studies”

วิธีประเมินความเสี่ยงในการศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนเพื่อข้บ่งอันตรายและค้นหาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานในสถานประกอบกิจการ โดยการวิเคราะห์หาอันตรายและปัญหาของระบบต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่สมบูรณ์ในการออกแบบที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ ด้วยการตั้งคำถามที่สมมติสถานการณ์ของการผลิตในภาวะต่าง ๆ โดยใช้ HAZOP Guide Words มาประกอบกับปัจจัยการผลิตที่ได้ออกแบบไว้ ความบกพร่องและความผิดปกติในการทำงาน เช่น อัตราไหล อุณหภูมิ ความดัน

7. What If

วิธีประเมินความเสี่ยงโดยใช้หะเบียนคำถาม เป็นกระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ และทบทวนเพื่อข้บ่งอันตรายโดยใช้คำถาม “จะเกิดอะไรขึ้น ..... ถ้า .....” (What If) และหาคำตอบในคำถามเหล่านั้น ด้วยวิธีการระดมสมองของกลุ่มลูกจ้างที่มีประสบการณ์ โดยการจัดทำทะเบียนรายการคำถามที่เกี่ยวข้องกับอันตราย อันตรายจากสภาพการณ์ หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อไม่พึงประสงค์

ใบงานที่ 11.1

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

ผู้เรียนแบ่งกลุ่มสืบค้นบทความที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการต้นแบบ จากนั้นช่วยกันวิเคราะห์ว่า สถานประกอบการนั้นมีแนวทางในการปฏิบัติตามการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยได้อย่างไร

ชื่อข่าว .....

ที่มาข่าว .....

ผลการวิเคราะห์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรม

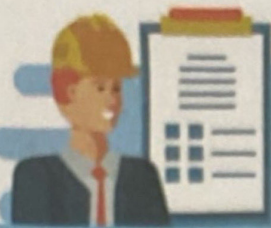

.....

.....

.....

แบบประเมิน ผลการเรียนรู้บทเรียนที่

11

ตอนที่ 1 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- 1 ข้อใดให้ความหมายของคำว่า ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้เหมาะสมมากที่สุด
  - ก. การกระทำหรือสภาพการทำงาน ซึ่งปลอดภัยจากร้าย
  - ข. การกระทำหรือสภาพการทำงาน ซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตรายต่อชีวิต
  - ค. การกระทำหรือสภาพการทำงาน ซึ่งปลอดภัยจากการมีสุขภาวะที่ไม่เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา
  - ง. การกระทำหรือสภาพการทำงาน ซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพอนามัยอันเนื่องมาจากการทำงานหรือเกี่ยวกับการทำงาน
- 2 ข้อใดคือวัตถุประสงค์หลักในการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย
  - ก. เพื่อควบคุมให้เกิดระเบียบในการปฏิบัติงาน
  - ข. เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน
  - ค. เพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน
  - ง. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน
- 3 การดำเนินการเกี่ยวกับนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานควรปฏิบัติข้อใดเป็นลำดับแรก
  - ก. มีการสื่อสารให้ลูกจ้างทราบอย่างทั่วถึง
  - ข. มีการทบทวนนโยบายด้านความปลอดภัยในการทำงาน
  - ค. นายจ้างต้องให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย
  - ง. นายจ้างต้องกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างเหมาะสมและครอบคลุม
- 4 ตามกรอบการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยประกอบไปด้วยกี่ข้อ

ก. 3 ข้อ	ข. 4 ข้อ	ค. 5 ข้อ	ง. 6 ข้อ
----------	----------	----------	----------
- 5 ข้อใดมีความหมายตรงกับคำว่า การตรวจความปลอดภัย
  - ก. Safety Audit
  - ข. Safety Behavior
  - ค. Safety Education
  - ง. Safety Management
- 6 “การอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องจักรให้กับลูกจ้างในโรงงาน” เป็นการปฏิบัติตามกรอบการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยในข้อใด

ก. การประเมินความเสี่ยง	ค. พฤติกรรมความปลอดภัย
ข. การบริการสาธารณสุข	ง. การจัดการด้านความปลอดภัย
- 7 “การมีห้องพยาบาลที่มีมาตรฐานในสถานประกอบกิจการ” เป็นการปฏิบัติตามกรอบการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยในข้อใด

ก. การประเมินความเสี่ยง	ค. พฤติกรรมความปลอดภัย
ข. การบริการสาธารณสุข	ง. การจัดการด้านความปลอดภัย

- 8 “การบริการตรวจโควิดหลังจากวันหยุดยาว” เป็นการปฏิบัติตามกรอบการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยในข้อใด
- ก. การประเมินความเสี่ยง
ข. การบริการสาธารณสุข
ค. พฤติกรรมความปลอดภัย
ง. การจัดการด้านความปลอดภัย
- 9 จากคำตอบในข้อ 8 มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. Health Care
ข. Safety Audit
ค. Safety Behavior
ง. Work Place Hygiene
- 10 ข้อกำหนดเกี่ยวกับความสูงของเพดานห้องสำนักงานต้องมีเพดานสูงกี่เมตร
- ก. กำหนดความสูง 2.0 เมตร
ข. กำหนดความสูง 3.0 เมตร
ค. กำหนดความสูง 4.0 เมตร
ง. กำหนดความสูง 5.0 เมตร
- 11 ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับระบบความปลอดภัยเกี่ยวกับไฟไหม้
- ก. ระบบเตือนไฟไหม้ต้องมีสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้น
ข. ตู้ฉีคน้ำดับเพลิงไม่จำเป็นต้องมีทุกชั้น
ค. บันไดหนีไฟ แต่ละจุดห่างกันไม่เกิน 60 เมตร
ง. ติดตั้งบันไดหนีไฟที่ชั้นสูงสุดหรือตาดฟ้าลงสู่พื้นอย่างน้อย 2 ทาง
- 12 ข้อใดเป็นระบบระบายอากาศที่แตกต่างจากข้ออื่น
- ก. ประตู
ข. หน้าต่าง
ค. บานเกล็ด
ง. ไม่มีข้อใดถูก
- 13 ระบบระบายอากาศแบ่งออกเป็นกี่วิธี
- ก. 2 วิธี
ข. 3 วิธี
ค. 4 วิธี
ง. 5 วิธี
- 14 ตามข้อกำหนด ถังดับเพลิงบรรจุสารเคมีไม่น้อยกว่ากี่กิโลกรัม
- ก. ไม่น้อยกว่า 3 กิโลกรัม
ข. ไม่น้อยกว่า 4 กิโลกรัม
ค. ไม่น้อยกว่า 5 กิโลกรัม
ง. ไม่น้อยกว่า 6 กิโลกรัม
- 15 ระบบไฟสำรองต้องจ่ายไฟตลอดเวลา ยกเว้นข้อใดต่อไปนี้
- ก. ลิฟต์ดับเพลิง
ข. เครื่องสูบน้ำดับเพลิง
ค. ระบบสื่อสาร
ง. ระบบคอมพิวเตอร์
- 16 ค่าเฉลี่ยอุณหภูมิร่างกายที่ปกติของมนุษย์อยู่ที่กึ่งกลางเซลเซียส
- ก. 35 องศาเซลเซียส
ข. 36 องศาเซลเซียส
ค. 37 องศาเซลเซียส
ง. 38 องศาเซลเซียส
- 17 อุณหภูมิร่างกายของบุคคลในข้อใดผิดปกติ ควรหยุดทำงาน
- ก. เบลมีอุณหภูมิร่างกายอยู่ที่ 36.7 องศาเซลเซียส
ข. บอมมีอุณหภูมิร่างกายอยู่ที่ 37.3 องศาเซลเซียส
ค. บอลมีอุณหภูมิร่างกายอยู่ที่ 37.5 องศาเซลเซียส
ง. แบลมีอุณหภูมิร่างกายอยู่ที่ 38.5 องศาเซลเซียส
- 18 บริเวณทางเดินภายในอาคารควรมีค่าความสว่างอยู่ที่กี่ลักซ์
- ก. 20 ลักซ์
ข. 30 ลักซ์
ค. 50 ลักซ์
ง. 80 ลักซ์
- 19 งานที่ต้องใช้ความละเอียดสูงควรมีค่าความสว่างอยู่ที่กี่ลักซ์
- ก. 300 ลักซ์
ข. 500 ลักซ์
ค. 800 ลักซ์
ง. 900 ลักซ์
- 20 ผู้ที่ปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเสียง ทำงานเกินวันละ 8 ชั่วโมง ได้รับเสียงติดต่อกันต้องไม่เกิน 80 เดซิเบล (เอ) และระดับเสียงสูงสุดต้องไม่เกินกี่เดซิเบล (เอ)
- ก. 110 เดซิเบล (เอ)
ข. 130 เดซิเบล (เอ)
ค. 140 เดซิเบล (เอ)
ง. 150 เดซิเบล (เอ)

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

- 1 ความปลอดภัยหมายถึงอะไร จงอธิบาย
.....
.....
- 2 ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานหมายถึงอะไร จงอธิบาย
.....
.....
- 3 หลักความปลอดภัยตามหลักสากลมีกี่ข้อ ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง จงอธิบาย
.....
.....
- 4 ผู้เรียนบอกวัตถุประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย
.....
.....
- 5 ผู้เรียนอธิบายเกี่ยวกับนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
.....
.....
- 6 การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยมีกี่ข้อ ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง จงอธิบาย
.....
.....
- 7 ผู้เรียนยกตัวอย่างการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย ด้านโครงสร้าง อาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ที่เอื้อต่อความปลอดภัย อธิบายพอสังเขปตามหลักความปลอดภัย
.....
.....
- 8 ผู้เรียนยกตัวอย่างการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย ด้านบริเวณสถานที่เสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตราย อธิบายพอสังเขปตามหลักความปลอดภัย
.....
.....
- 9 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัยไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร
.....
.....
- 10 หากผู้เรียนเป็นนายจ้างหรือผู้ประกอบการ จะมีแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานตามหลักความปลอดภัย ได้อย่างไร จงอธิบาย
.....
.....